

Детермінанти системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей**Долінський Борис Тимофійович¹***Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна*E-mail: dolinsky58@ukr.netORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-3745-2460>**Іваненко Станіслав Валентинович²***Запорізький національний університет, Запоріжжя, Україна*E-mail: stasiv19@ukr.netORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7861-1077>**Лозенко Наталія Миколаївна³***Національний технічний університет України**«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Київ, Україна*E-mail: sportiknatali82@gmail.comORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-3379-2334>

Мета дослідження – удосконалити систему контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей. Об'єкт дослідження – іншомовна підготовка студентів немовних спеціальностей. Предмет дослідження – зміст, форми, методи та засоби контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей. Методологія дослідження ґрунтується на консолідації теоретичних методів і педагогічного спостереження з метою визначення концептуальних положень щодо особливостей вдосконалення контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей та впровадження сучасних підходів. Запропоновано провідні положення системи контролю, виокремлено іншомовну підготовку із масиву наукової інформації та практичних підходів у викладанні іноземної мови для студентів немовних спеціальностей. Засвідчено, що обов'язковою вимогою подальшого розвитку наукового напрямку іншомовної підготовки студентів, яка узгоджується із фундаментальними даними загальної теорії підготовки фахівців вищої освіти, є впровадження авторська система. Визначено види діяльності процесу контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей, що відображають роль об'єкта в наявній системі підготовки. Розроблено домінанти, які характерні для цього контингенту студентів. Проведений аналіз дозволяє дійти певних висновків щодо використання технологій тестування при оцінці якості іншомовної підготовки в сучасному закладі вищої освіти, яка повинна бути адаптована до конкретних умов. Технологія оцінювання передбачала комплексне проведення контрольних оцінних заходів, заснованих на використанні традиційних форм контролю і бально-рейтингової ІТ. Окреслені види діяльності та домінанти системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей є об'єктивними і структурованими характеристиками, завдяки яким можна оцінити якість здобутих знань та набутих умінь і навичок студентів немовних спеціальностей, а також удосконалити методику навчання іноземної мови в закладах вищої освіти, метою якої є особистісне та професійне зростання студента.

Ключові слова: *контроль, іншомовна підготовка, немовні спеціальності, компетентність, концепція.*

Вступ. *Інтеграція в європейський освітній простір українського простору зумовлюють не тільки зростання попиту на фахівців, які володіють іноземною мовою на професійному рівні, але й підвищення*

¹ доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри гімнастики та спортивних єдиноборств Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

² кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов професійного спрямування Запорізького національного університету

³ викладач кафедри спортивного вдосконалення Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

вимог до якості мовної підготовки і зокрема до контролю рівня володіння мовою. Пошук відповідних шляхів, методів та засобів, які б забезпечували одержання повної, об'єктивної, своєчасної інформації про якість професійної освіти, ефективність освітнього процесу, здобуття фахових знань є важливим напрямом досліджень сьогодення. Науковцями зазначено, що однією з причин ускладнень у визначенні освітніх документів є недосконалість оцінювання в навчальних закладах України (Довгополова, 2011; Рубель, 2015). Контроль за ефективністю навчання залишився суб'єктивним, методи реалізації – застарілими.

Упровадження тестового контролю при об'єктивній оцінці знань студентів закладів вищої освіти вважають доцільним ряд науковців (Глуханюк, 2000; Грабар, 2013). Рівень іншомовної підготовки закономірно залежить від розробки методичного інструментарію для оцінювання компетентностей, необхідних для професійного іншомовного спілкування, які доцільно проводити за допомогою тестування, що визначає якісні характеристики іншомовної підготовки студентів (Сімоненко, 2013; Victorova, 2009).

За твердженнями фахівців (Бакаєва та ін., 2005; Ніколаєва, 2003; Brown, 2005), екстенсивний розвиток системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей значно обмежений. Через те, подальше вдосконалення системи контролю в межах структурних утворень модульної, семестрової, річної (2 семестри) та інших термінів підготовки здобувача вищої освіти відповідного ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) пов'язується з якісними змінами освітньо-виховного процесу. Тому й виникає необхідність впровадження системи контролю максимальної об'єктивності та за можливості вимірювання оцінки за допомогою якісних та кількісних показників. На жаль, вікові та кваліфікаційні структури не є монолітними та потребують оперативного вивчення з метою оптимальної зміни та певної індивідуалізації й диференціації іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей, що й зумовило актуальність дослідження.

Мета та завдання дослідження. *Мета дослідження* – удосконалити систему контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей. Відповідно до мети визначено *завдання дослідження*: здійснити теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури теми дослідження; визначити види діяльності та доміканти контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей.

Матеріали та методи дослідження. Для досягнення поставленої мети і реалізації завдань було використано такі методи:

⇒ *теоретичні*, пов'язані із накопиченням значного масиву інформації із загального напрямку обраної проблематики дослідження, та здійснювалися з метою вивчення стану досліджуваної проблеми, визначення актуальності питань, що вивчаються, а також обґрунтування мети і завдань дослідження. Проаналізована науково-методична література, в якій відображено питання, що стосуються особливостей вдосконалення контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей та сучасних підходів щодо його підвищення;

⇒ *аналіз документальних матеріалів* був застосований для отримання об'єктивної інформації за допомогою стандартизованих способів передання та збереження інформації;

⇒ *узагальнення* – для визначення понятійного апарату дослідження;

⇒ *педагогічне спостереження* виконане для уточнення змісту і методики проведення контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей для визначення ефективності процесу навчання, з'ясування рівня знань, набутих умінь і навичок студентів немовних спеціальностей.

Результати дослідження. Необхідність адаптації вітчизняної системи освіти до європейського освітнього простору виявило низку внутрішніх суперечностей у галузі вищої освіти між: недостатністю, нестабільністю фінансування та впровадженням діджиталізації; невідповідністю структури освіти та її змісту потребам ринкової економіки; низьким рівнем комп'ютеризації та неминучим використанням сучасних інформаційних та мережевих технологій у навчанні та контролі підготовки.

Контроль знань, який здійснюється шляхом виконання тестових завдань, забезпечує реалізацію принципу міцності здобутих знань, набутих умінь, навичок студентів немовних спеціальностей, що уможливорює визначення як оперативного, поточного так і етапного контролю рівня ефективності навчання та володіння іноземною мовою.

Виходячи із цього, у системі контролю освітньої діяльності під час вивчення іноземної мови студентами немовних спеціальностей визначено такі види цього процесу, що відображають роль об'єкта в рамках наявної системи підготовки студентів. Отже, основними видами діяльності системи

контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей (рис. 1), що було окреслено для системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей, в межах її розробки, є:

➤ **цілісна діяльність** – передбачає виконання однієї з обов'язкових вимог всебічного продумування можливих результатів дій контролю, що здійснюється, не лише у межах часових рамок його проведення, але й за межами планового періоду, в якому він проводиться. Тобто результати проведених контрольних зрізів забезпечують інформацією керуючу підсистему (викладача) на період до наступного факту контролю. Зазначена діяльність має підґрунтя кібернетичного порядку та надає дані аналізу об'єкта як єдиного цілого системи, яка включає різні елементи, що перебувають у певній взаємодії. Реалізація цієї функції є обов'язковою умовою функціонування системи контролю результатів іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей;

➤ **комунікаційна діяльність** прогнозує отримання, акумулювання та передання, нагромаджених у процесі проведення процедур контролю на різних структурних утвореннях підготовки студентів немовних спеціальностей. За допомогою цієї функції також передбачено створення наскрізної бази рівня підготовленості (ефективність процесу навчання) студентів за період навчання в університеті, створення масиву інформації короткострокового та довгострокового значення;

Рис. 1. Схема видів діяльності системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей

➤ **компаративна діяльність** передбачає, що в межах системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей проводиться зіставлення різних параметрів та показників отриманих у наслідок активних дій суб'єктів проведення контролю на різних часових відрізках, рангових та

предметних аспектів тощо. Було визначено основні напрями, завдяки яким реалізується означена діяльність у системі контролю іншомовної підготовки та перевірки сформованості іншомовної компетенції студентів немовних спеціальностей. Зокрема, основні: зіставлення отриманої інформації на основі фактичних та заданих (передбачуваних) для студента параметрів; зіставлення показників студента на різних відрізках річної підготовки; визначення відповідності індивідуальних показників студента, які мають місце на відповідному рівні формулювання завдань для іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей; зіставлення іншомовної підготовленості студентів немовних спеціальностей зі студентами інших спеціальностей, де на іншомовну підготовку відведено більша кількість аудиторних практичних годин та студентами філологічних (мовних) спеціальностей;

➤ **інтерпретативна діяльність** визначає за результатами проведення заходів контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей не лише отримання об'єктивних та інформативних даних про рівень підготовленості та інші компоненти студентів, але і їх тлумачення, порівняння та зіставлення. Проте для внесення якісних змін було передбачено інтерпретативну діяльність, що дає змогу викладачам вносити корегування в освітньо-виховний процес та іншомовну діяльність на основі даних, отриманих із застосуванням запропонованої авторської Концепції (Концепція вивчення іноземних мов у Запорізькому національному університеті, 2017) та побудованій на її основі, системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей;

➤ **індивідуальнісна діяльність** виступає в урахуванні в процесі контролю різних складників іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей, сукупності своєрідних особливостей і певних властивостей людини, які характеризують її та виявляються у рисах характеру, у специфіці навчальних функцій, якостей, що відрізняють одного студента від іншого. Зі значної кількості наукових та методичних джерел різних галузей (педагогіка, методика викладання іноземних мов, психологія тощо) відомо, що кожний окремий індивід має свої характерні особливості (Сура, 2005). Процес іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей, незважаючи на те, що проводиться

за узагальненими для всіх правилами та законами, також передбачає наявність диференційованого та індивідуального підходу. Однак у науковій та методичній літературі, результати контролю почасти розглядаються в іншомовній підготовці майбутніх фахівців різних спеціальностей, як чинник отримання індивідуальної інформації. Фактично домінувальна більшість досліджень указує на дані щодо рівня підготовленості, ефективності процесу навчання, показників освітньої діяльності на узагальненому або груповому рівнях;

➤ **планувальна діяльність** передбачає, на основі отриманих даних, розробку шляхів розвитку (вдосконалення) та корегування характеристик рівня іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей у напрямку, який би забезпечував досягнення заданого ефекту в межах того чи того структурного утворення системи підготовки студентів. Фактично для формування заздалегідь спланованого порядку дій, необхідних для досягнення поставленої мети студентами, наявність даних контролю, які відповідають усім обов'язковим вимогам, є аксіомою. Вона є системно визначальною для проведення іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей. Планування освітнього процесу проводиться на підставі визначення головних цілей навчання;

➤ **перспективна діяльність** міститься у визначенні можливостей досягнення студентами тих чи тих віддалених цілей. Отже, система контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей, що організована із урахуванням авторської Концепції, створює сприятливі умови для майбутньої діяльності фахівців у відповідній галузі. Моніторинг їхнього рівня підготовленості та результатів тестування рівня знань впливає на подальшу ефективність системи навчання. Перспективна діяльність є важливою для ймовірного прогнозування розвитку та становлення майбутніх фахівців.

Визначені види діяльності у структурі системи контролю іншомовної підготовки, реалізуються не виокремлено, а є результатом зрівноваженого та цілеспрямованого процесу, що повинен будуватися за певною сукупністю керівних положень.

Для ефективної системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей також було розроблено домінанти, які характерні для цього контингенту студентів. Зрозуміло, що при побудові системи контролю повинні бути враховані загальні домінанти, що викладені у переважній більшості наукових та методичних праць фахівців (Шевченко, 2018; Bachman, Palmer, 1996; Carroll, 1980).

Так, **специфічними домінантами** розробленої системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей (рис. 2), є: аргументація, систематичність, направленість, елементарність, слушність, збалансованість. Наведемо більш детальну характеристику, визначених для системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей, домінанти.

Домінанта аргументації. Сучасна система освіти є динамічною системою. Зміни, що відбуваються в ній, відображаються на різних складниках. Вивчення іноземних мов не є виключенням. Однак у системі контролю спостерігаємо відсутність змін. Таким чином, зростає потреба врахування в системі контролю відповідності сучасній специфіці вивчення іноземної мови студентами немовних спеціальностей, індивідуальним і кваліфікаційним особливостям студентів, вимогам до їхнього рівня підготовленості стосовно іншомовної компетентності.

Домінанта систематичності. Об'єктивними умовами функціонування системи іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей є обмежені економічні та матеріальні ресурси. Це призвело до того, що отримання даних про рівень підготовленості студентів, мали епізодичний характер. Фрагментарність отриманих даних та їхня неузгодженість із потребами суб'єктів проведення освітньо-виховної діяльності, ставила під загрозу ефективне врахування показників у безпосередньому процесі іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей. Відповідно, зі зростанням кваліфікації значення цієї проблеми загострювалося. Однак врахування домінанти систематичності, пов'язане зі здійсненням системи контролю на основі перманентності та системності (регулярності контролю) відповідно до структурних утворень модульної, семестрової, річної (2 семестри) та інших термінів підготовки здобувача вищої освіти відповідного ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня).

Домінанта направленості. При з'ясуванні особливостей планування освітньо-виховного процесу зіткнулися з окремими проблемними моментами, пов'язаними із тим, що практики здебільшого будують їх на основі власних інтуїтивних відчуттів. Особливо це характерно для студентів немовних спеціальностей. Реальні цілі для них формуються в процесі навчання. Для майбутніх спеціалістів високої кваліфікації така ситуація є неприпустимою. Оскільки на стадії планування освітньо-виховного процесу та завдань щодо контролю рівня знань викладач, як суб'єкт планування, повинен враховувати

дані контролю різних компонентів (рівень підготовленості, показники освітньої діяльності тощо та їх попередню динаміку) окремого студента, групи, спеціальності (освітньої програми), факультету загалом. Правильне визначення цілей дає підстави для пошуку відповідної спрямованості системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей. Ця домінанта також вказує на терміни проведення контролю з урахуванням визначеної спрямованості структурного утворення освітньо-виховного процесу.

Рис. 2. Схема специфічних домінант системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей

Домінанта	елементарності.
Комплексність	завдань, які
	покладаються на викладача та його
	помічників, загрожує якості та
	ефективності системного проведення
	контролю іншомовної підготовки
	студентів. Водночас розпорошення
	завдань із проведення контролю

ускладнює їхню подальшу своєчасну акумуляцію для планування іншомовної підготовки студентів. Отже, створена ситуація дає підстави виокремити домінанту елементарності, яка умовно поєднувала в собі такі компоненти, як інформативність, простота і доступність методик та отриманих показників, добір нетрудомістких засобів та методів, їх органічне поєднання та відповідність структурі освітньої діяльності. У межах цієї домінанти, також убачаємо можливість для практиків без значних витрат часу та матеріально-технічних ресурсів отримання найбільш об'єктивної інформації, яка дасть змогу її якісно інтерпретувати для подальшого проведення (корегування, удосконалення, тощо) іншомовної підготовки студентів.

Домінанта слухності. Іншомовна підготовка студентів давно вийшла за межі річного періоду і триває протягом усього терміну навчання. Це висуває нові, значно вищі вимоги до оцінювання рівня іншомовної підготовки студентів. Водночас сама процедура тестових випробувань подекуди має виснажливий для студента характер. Однак з позицій запропонованої системи, вбачаємо можливість корегування змісту контролю за допомогою зменшення їх кількості. Адже на їх підставі необхідно урівноважувати або покращувати рівень контролю, тобто забезпечити своєчасність корегувальних дій, відповідно отриманих результатів.

Домінанта зіставності. Аналіз наукової та методичної літератури дав підстави стверджувати, що в переважній більшості наукових досліджень використання контролю проводиться з метою не вдосконалення власне системи контролю, а для перевірки гіпотез, пов'язаних із удосконаленням освітнього процесу. Ці дані виокремлено з контексту та відсутні їх подальше якісне використання в умовах освітньої діяльності. Визначення домінанти зіставності має кілька важливих наслідків для запропонованої системи контролю рівня сформованості іншомовних умінь та навичок. Передусім урахування цієї домінанти вказує на потребу застосування засобів та методик, які мають уніфіковану структуру. Тобто за допомогою яких, можна однаково визначити рівень здобутих знань, набутих умінь, навичок студентів немовних спеціальностей під час модульного, семестрового та інших термінів підготовки. Інший прояв цієї домінанти вимагає єдності методології розрахунку показників, одиниць виміру, повноти охоплення спостережень явища, умов порівняльності показників іншомовної підготовки студентів. Ще одним компонентом визначеної домінанти є обов'язкове зіставлення результатів контролю, і порівняння їх між собою та загальними модельними характеристиками параметрів, що контролюються, а також із результатами попереднього контролю.

Висновки. Проблемне поле системи контролю іншомовної підготовки студентів (на прикладі немовних спеціальностей) характеризується необхідністю об'єктивної інформації про ефективність процесу навчання студентів і її використання для прийняття рішень щодо організації освітньо-виховної діяльності і проведення контролю рівня знань на тлі інтенсивного розвитку сучасної освіти і науки та недосконалості наукової розробленості системного вивчення питань контролю під час модульного, семестрового, річного (2 семестри) та інших термінів підготовки здобувача вищої освіти відповідного ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня).

Об'єктивні чинники ефективності системи іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей, нові засоби й методи, умови реалізації контролю, виявлені суперечності формують науково-прикладну проблему, яка пов'язана з відсутністю цілісного наукового обґрунтування системи контролю з урахуванням показників рівня знань.

Отже, визначені види діяльності та доміанти контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей є об'єктивними і структурованими характеристиками, завдяки яким можна оцінити якість здобутих знань та набутих умінь і навичок студентів немовних спеціальностей, а також удосконалити методику навчання іноземної мови в закладах вищої освіти, метою якої є особистісне та професійне зростання студента.

У рамках нашого дослідження контроль іншомовної підготовки був обраний як засіб формування іншомовної компетентності за професійним спрямуванням. Зрозуміло, що й інші навчальні дисципліни, у першу чергу спеціальні, мають на неї вплив, проте цей вплив (саме іноземної мови) на готовність до іншомовного спілкування майбутніх фахівців є визначальним у професійній діяльності.

Запропоновані чинники системи контролю іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей допомагають об'єктивно визначати рівні сформованості іншомовних компетенцій, спостерігати динаміку формування зазначеної категорії, коригувати цей процес на різних етапах навчання студентів.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають в удосконаленні, розробленій нами Концепції, з врахуванням видів діяльності та доміант системи контролю, що дозволить посилити слабкі ланки традиційної іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей на основі застосування поліпарадигмального підходу.

Література

Бакаєва Г. Є., Борисенко О. А., Зуєнок І. І., Іваніщева В. О., Клименко Л. Й. Програма з англійської мови для професійного спілкування. Київ: Ленвіт, 2005. 119 с.

Вікторова Л. В. Методичні рекомендації щодо оцінювання якості професійної іншомовної підготовки. Київ: Вид-во НА СБ України, 2014. 60 с.

Вовчаста Н. Я. Проблема формування змісту навчання іноземної мови фахового спрямування у контексті неперервності професійної освіти. *Вісник Черкаського університету*. Черкаси, 2017. Вип. 2. С. 19-24.

Глобіна Л. В., Козуб Г. М., Шевченко О. М. Тестування як засіб контролю знань іноземних студентів під час відпрацювання пропущених занять. *Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференцзв'язку)*: матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Тернопіль: Видавництво ТДМУ, 2017. Т. 1. С. 93-94.

Глуханюк Д. Як об'єктивно оцінити знання студентів (з досвіду впровадження залікової системи). *Педагогіка толерантності*. 2000. № 1–2. С. 77-78.

Грабар Е. В. Зміст тестових завдань із визначення рівня сформованості іншомовної компетенції школярів США. *Освіта та педагогічна наука*. 2013. № 2. С. 52-58.

Довгополова Я. В. Впровадження тестової методики в процес навчання у вищих навчальних закладах. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Rgf/2011_972/11dyvvnz.pdf.

Концепція вивчення іноземних мов у Запорізькому національному університеті. URL: http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/kontsepts_ua_vivchennya_nozemnikh_mov_u_znu.pdf.

Ніколаєва С. Ю. Практикум з методики тестування іншомовної лексичної компетенції (на матеріалі англійської мови). Київ: ІЗМН. 1996. 312 с.

Ніколаєва С. Ю. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання; пер. з англ. Київ: Ленвіт, 2003, 273 с.

Рубель Н. Іншомовна професійна підготовка майбутніх фахівців природничих спеціальностей. *Актуальні проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей*: зб. наук. статей. Львів: ЛьвДУВС, 2015. С. 82-88.

Сімоненко Л. Ю. Тест як засіб контролю сформованості методичної компетентності студентів-філологів. *Педагогічні науки*: зб. наук. праць Херсонського державного університету. 2013. № 64. С. 316-322.

Сура Н. А. Навчання студентів професійно-орієнтованого спілкування іноземною мовою: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 Луганськ, 2005. 20 с.

- Шевченко О. М. Форми контролю мовленнєвої компетентності іноземних студентів на заняттях з іноземної мови (української). *ScienceRise: Pedagogical Education*. № 2(22). 2018. С. 12-16.
- Bachman L. F. & Palmer A. S. *Language testing in practice*. Oxford University Press. 1996. 254 p.
- Brown J. D. *Testin in Language Programs: a Comprehensive Guide to English Language Assessment*. NY : McGraw-Hill, 2005. 307 p.
- Carroll B. I. *Testing Communicative Performance*. London: Permgon Institute of English, 1980. 212 p.
- Victorova L. V. *Developing professionally-terminology competence: Student's guide to veterinary medical terminology*. Kyiv, 2009. 54 p.

The determinant of foreign language training control of the students of non-linguistic specialties

Dolinsky Boris⁴

*State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine*

Ivanenko Stanislav⁵

Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine

Lozenko Natalya⁶

*National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Kyiv, Ukraine*

The purpose of the study is to improve the monitoring system of foreign language training of the students specialised in non-linguistic disciplines. The object of the study is foreign language training of students specialised in non-linguistic disciplines. The subject of the study is the content, forms, methods and means of monitoring foreign language training of students specialised in non-linguistic disciplines. The research methodology is based on the consolidation of theoretical methods and pedagogical observation in order to determine the concepts dealing with the features of improving the control of foreign language training of the students specialised in non-linguistic disciplines and the introduction of modern approaches. The leading provisions of the control system are proposed, where foreign language training is allocated from an array of scientific information and practical approaches in teaching a foreign language for the students specialised in non-linguistic disciplines. It has been testified that the implemented author's system is a compulsory requirement for the further development of the scientific direction of foreign language training of students which is consistent with the fundamental data of the general theory of training specialists within higher education.

The types of activities used in the process of monitoring foreign language training of the students specialised in non-linguistic disciplines which reflect the role of the object within the existing training system have been determined. The dominants which are characteristic for these students have been developed. The analysis allows us to make certain conclusions regarding the usage of testing technologies in assessing the quality of foreign language training in a modern institution of higher education, which should be adapted to the specific conditions aimed at guaranteeing the quality of control system of professional education. The technology of assessment provided the integrated conduct of control and evaluation activities based on the usage of traditional forms of control and score-rating innovative technology. The indicated activities and dominants of the system aimed at monitoring the foreign language training of the students specialised in non-linguistic disciplines are objective and structured characteristics, thanks to which it is possible to assess the quality of the acquired knowledge and acquired skills of the designated students, as well as to improve the methodology of teaching foreign language at higher education institutions, the purpose of which is student's personal and professional growth.

Keywords: control, foreign language training, non-linguistic specialties, competence, concept.

⁴ Doctor of Pedagogical Sciences, Professor at the State institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky»

⁵ PhD of Philology, Associate Professor, Head of the Department of Foreign Languages for Specific Purposes at the Zaporizhzhia National University

⁶ Lecturer of the Department of Sports Improvement at the National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

References

- Bachman, L.F. & Palmer, A.S. (1996). *Language testing in practice*. Oxford: Oxford University Press [in Ukrainian].
- Bakayeva, H.YE., Borysenko, O.A., Zuyenok, I.I., Ivanishcheva, V.O. & Klymenko, L.Y. (2005). *Prohrama z anhliys'koyi movy dlya profesiynoho spilkuvannya*. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
- Brown, J.D. (2005). *Testing in Language Programs: a Comprehensive Guide to English Language Assessment*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Carroll, B.I. (1980). *Testing Communicative Performance*. London: Pergamon Institute of English.
- Dovhopolova, YA.V. Vprovadzhennya testovoyi metodyky v protses navchannya u vyshchych navchal'nykh zakladakh. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Rgf/2011_972/11dyvvnz.pdf [in Ukrainian].
- Hlobina, L.V., Kozub, H.M. & Shevchenko, O.M. (2017). Testuvannya yak zasib kontrolyu znan' inozemnykh studentiv pid chas vidpratsyuvannya propushchenykh zanyat'. *Suchasni pidkhody do vyshchoyi medychnoyi osvityv Ukrayini (z dystantsiynym pid'yednanniam VM(F)NZ Ukrayiny za dopomohoyu videokonferents zv'yazku): materialy KHIVVseukr. nauk.-prakt. konf., m. Ternopil': Vydavnytstvo TDMU. T. 1* [in Ukrainian].
- Hlukhanyuk, D. (2000). Yak ob'yektivno otsinyty znannya studentiv (z dosvidu vprovadzhennya zalikovoyi systemy). *Pedahohika tolerantnosti*. № 1–2 [in Ukrainian].
- Hrabar, E.V. Zmist testovykh zavdan' iz vyznachennya rivnya sformovanosti inshomovnoyi kompetentsiyi shkolyariv SSA. *Osvita ta pedahohichna nauka*. 2013. № 2 [in Ukrainian].
- Kontsepsiya vyvchennya inozemnykh mov u Zaporiz'komu natsional'nomu universyteti. URL: http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/kontsepts_ya_vivchennya_nozemnykh_mov_u_znu.pdf. [in Ukrainian].
- Nikolayeva, S.YU. (1996). *Praktykum z metodyky testuvannya inshomovnoyi leksychnoyi kompetentsiyi (na materialy anhliys'koyi movy)*. Kyiv: IZMN [in Ukrainian].
- Nikolayeva, S.YU. (2003). *Zahal'noyevropeys'ki Rekomendatsiy iz movnoyi osvity: vyvchennya, vykladannya, otsinyuvannya*; (S.YU.Nikolayeva, Trans). Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
- Rubel', N. (2015) Inshomovna profesiyna pidhotovka maybutnikh fakhivtsiv pryrodnychych spetsial'nostey. *Aktual'ni problem navchannya inozemnykh mov dlya spetsial'nykh tsiley: zb. nauk. statey*. L'viv: L'vDUVS. [in Ukrainian].
- Simonenko, L.YU. (2013). Test yak zasib kontrolyu sformovanosti metodychnoyi kompetentnosti studentiv-filolohiv. *Pedahohichni nauky: zb. nauk. prats' Kherson's'koho derzhavnoho universytetu*. № 64 [in Ukrainian].
- Shevchenko, O.M. (2018). Formy kontrolyu movlennyevoyi kompetentnosti inozemnykh studentiv na zanyattakh z inozemnoyi movy (ukrayins'koyi). *ScienceRise: Pedagogical Education*. № 2(22) [in Ukrainian].
- Sura, N.A. (2005). Navchannya studentiv profesiyno-oriyentovanoho spilkuvannya inozemnoyu movoyu: *Candidate's thesis*. Luhans'k [in Ukrainian].
- Victorova, L.V. (2009). *Developing professionally-terminology competence: student's guide to veterinary medical terminology*. Kyiv : Lenvit.
- Viktorova L.V. (2014). *Metodychni rekomendatsiyi shchodo otsinyuvannya yakosti profesiynoyi inshomovnoyi pidhotovky*. Kyiv: Vyd-vo NASB Ukrayiny [in Ukrainian].
- Vovchasta, N.YA. (2017). Problema formuvannya zmistu navchannya inozemnoyi movy fakhovoho spryamuvannya u konteksti neperervnosti profesiynoyi osvity. *Visnyk Cherkas'koho universytetu*. Cherkasy, Vyp. 2. [in Ukrainian].

Accepted: February 12, 2020

